

LA DURESA DE LA VIDA

La meua història comença a un petit poble de França, petita com de tret d'un conte, Anemasse. Jo tenia uns vint anys i havia estat orfe des dels tres. Per guanyar-me la vida feia feina a una fruiteria amb una gent molt honorada, el Pol i l'Emily, que tenien uns quaranta anys. Sempre havien cuidat de mi quan era petit. Segons tenia entès, coneixien els meus pares, els quals eren recordats com a persones molt amables, que sempre havien estat bons clients de la tenda i, sobretot, bons amics. Es veu que quan varen morir, ningú no es volia fer càrrec de mi; així que el Pol i l'Emily em varen cuidar fins ara, en varen donar treball i allotjament fins que amb els meus doblers pogués comprar-me una casa i fundar una família. Però corrien temps difícils, el dictador Adolf Hitler havia pres el domini de quasi bé tota Europa, les seves tropes arribaven a França, però poques vegades s'havia vist tropes i gent de les SS per aquí, tot i això vaig notar que darrerament el Pol i l'Emily estaven un poc diferents, com si alguna cosa dolenta hagués de passar.

El dia a la botiga començava prest:

-Bon dia Miquel- Em va dir l'Emily-

-Bon dia Emily, que ja és de dia? -vaig preguntar.

-Sí, t'has de vestir i posar-te a la feina que en Pol et necessita -Em va respondre.

-D'acord- vaig dir.

El meu treball bàsicament consistia a traslladar capsos i més capsos. Cada matí arribava el camió i a mi em tocava descarregar totes les capsos de fruita i quan havia acabat ajudava el Pol en la venda. L'Emily era la que duia els comptes i les factures, era la dona de la casa.

Jo havia acostumat a ser un noi solitari i no em feia molt amb la gent, però un dia ella va entrar, era la filla dels de davant, la Cati, era la cosa més bella que havia passat per la fruiteria. El Pol, crec jo, que ja sabia que m'agradava, així que quan em va veure amb la cara d'entabanat em va dir.

-Per què no l'ajudes a triar, crec que no es decideix entre les pomes verdes o vermelles.

-Jo, jo,...- vaig dir mig tartamudejant. El Pol em va pegar com una empenta com dient, idò a què esperes. Hi vaig anar i li vaig amollar un comentari de fruiter professional, com si hagués nascut per això:

-Jo triaria les vermelles, aquest any són més bones- li vaig dir, fent un somriure.

-Gràcies, la veritat és que no sabia quines triar, fas feina aquí?- em va dir- Jo ja pareixia una tomàtiga com les que ens havien portat aquell matí. Ella va anar a caixa i el meu pare les hi va cobrar.

Vaig estar tot el dia pensant amb ella, fins i tot el vespre vaig somiar amb ella, la mateixa escena repetides vegades.

Va arribar el dia següent i quan vaig acabar de descarregar, vaig anar a la botiga. Allà hi tornava a ser ella, em vaig amagar darrera les verdures. Ella estava com si esperés a algú, de sobte vaig sentir el pare que em deia.

-Què fas aquí? Vés a la botiga, que t'esperen.

Vaig anar-hi i la Cati quan em va veure em va dedicar un somriure i va venir cap a mi.

-Miquel! Com estàs?- em va preguntar.

-Cati, quina sorpresa, i... va bé, tu com va?- li vaig respondre.

-Venia a donar-te les gràcies, les pomes són boníssimes, que tens qualche cosa a fer avui horabaixa?- em va tornar a preguntar, de sobte vaig sentir el Pol que deia en veu alta.

-Miquel, avui dia lliure- em vaig girar i en Pol em va fer l'ullet. Em vaig tornar a girar i li vaig somriure a la Cati i vàrem partir.

Jo no em sabia moure molt bé per aquells carrers, però la Cati pareixia que sabia on anava, tenia com a pressa i tot, així que em va agafar de la mà. Aquí vaig sentir com l'adrenalina em corria per tot el cos, quan vaig notar aquelles mans suaus com la seda. Però aquesta vegada no em vaig empegueir. Vàrem arribar a la Plaça Major d' Anemasse i ens vàrem seure a un banc. Tot era perfecte, el lloc, la noia.... ai! Mai no m'havia sentit així. Tot dos estàvem junts i a la Plaça Major d'Anemasse va ser quan va començar el nostre amor, ella i jo ens vàrem girar instintivament i ens vàrem besar per primera vegada i ja al cap d'un any ens casàrem i tenguérem el nostre fill, Miquelet. El Pol i l'Emily un dia varen decidir que ja tenien una edat i em varen deixar a mi com a cap de la fruiteria i amb els doblers d'aquesta ens vàrem fer una casa just devora on vivíem jo, la Cati, en Miquelet, el Pol i l'Emily.

Ja arribat l'hivern tot va canviar. Pensant que l'amenaça dels nazis ja era una cosa passada, aquests varen començar una altra vegada a veure's per aquí. Però aquesta vegada seguien enduent-se més gent: gent de color, jueus, cap als camps de concentració. Cada dia veia que se'n duien més i més gent, fins que un dia l'Emily quasi plorant m'ho va confessar.

- Miquel, t'he de dir una cosa- em va dir.
- Què passa Emily? Què ha passat?- li vaig dir tot preocupat.
- Tota aquesta gent que últimament se'n porten, són com jo i en Pol- em va contestar plorant.
- Què em vols dir amb això?- li vaig preguntar.
- Vol dir que els pròxims que vendran a buscar serem nosaltres- em va respondre.
- No t'entenc, però per què vosaltres?- estava molt confús.
- Som jueus, Miquel, tard o prest ens vendran a buscar- es va arrambar.
- Tranquil·la, us podeu amagar aquí, no deixaré que vos agafin- vaig intentar calmar-la i la vaig abraçar.

Al moment que vaig saber la notícia vàrem començar a construir el subterrani per poder-los amagar. Vaig posar al corrent la meva dona, la qual va estar d'acord amb mi.

No va passar molt de temps de la notícia i un dia ja varen tocar a la nostra porta:

- SS, per favor, obrin la porta- va cridar un home de defora, jo vaig intentar ser el més normal possible.

- Esperí ara li obro la porta- el Pol i l'Emily ja estaven amagats, era impossible que els trobassin- Bon dia senyors, en què els podria ajudar?
- Cercam al senyor Pol i la senyora Emily- em va dir amb un to sever.
- Ah.. els antics propietaris de la botiga, miri crec que es varen jubilar i crec que em varen dir que partien a un altre lloc, però no sé on anaven, jo ara sóc el propietari- els vaig dir amb tota normalitat.
- Podem passar, si us plau?- em varen tornar a preguntar.
- És clar que sí- els vaig respondre, eren homes freds, no varen pronunciar una paraula, varen fer una volta pel saló i es varen quedar mirant en Miquelet uns segons, varen anar cap a la porta de l'entrada i es varen acomiadar.
- Si sabeu alguna cosa més no dubteu a comunicar-nos-la.
- No es preocupin i fins un altre- a la fi havien partit, però a mi des del principi ja em feien mala espina i sabia que seguirien venint aquí a casa, el que no sabia és que seria tan ràpid.

Vaig guaitar per la finestra i aquells homes no partien, varen anar al veïnat, aquest va sortir i vaig veure com conversaven. A continuació ell sobresortia un poc del portal i senyalava la nostra botiga. Aquí ja vaig saber que ens havien cuat. Vaig tancar la cortina i vaig intentar guardar la calma. Varen tornar a tocar a la porta i quan els vaig obrir em varen tirar al terra i, com si la casa fos seva, entraren i anaren a la porta del soterrani. Jo vaig intentar detenir-los, però un d'ells em va agafar i em llançà al terra, des d'on vaig veure com treien el Pol i l'Emily fora cap resistència. Després el mateix que em va tirar al terra em va esposar i em va dir.

- Queda vostè detingut per amagar jueus a la seva casa- em va dir en to sever i portant-me cap a la furgoneta vaig prometre la Cati que tornaria:
- Cati, em sents, no et preocupis tornaré, cuida bé d'en Miquelet, tornaré.

Dins la furgoneta hi havia dues persones més de raça negra, l'Emily, el Pol i jo. A partir de la mitja hora de furgoneta fins a la comissaria, ja no vaig tornar a veure mai més el Pol i l'Emily. El més probable era que els haguessin portat a algun dels camps de concentració que hi havia a França. És el que em deia jo a dins la comissaria, això és el que a mi no m'havia de passar si volia seguir en vida, però no va passar ni un dia i ja em varen tornar a pujar a un camió que anava a Alemanya, al camp de concentració de Buchenwald.

El camí va ser molt llarg, l'únic que record de l'estada en aquell camió va ser el fred que passàvem i la foscor, perquè allà no estava sol, ningú xerrava però se sentia la respiració de les vint persones que devíem ser al camió.

Quan varen obrir la porta del camió per treure'ns va ser quan em vaig adonar de l'infern que era tot allò, era una cosa indescriptible, però el pitjor encara no havia arribat.

El primer que ens varen fer, va ser llevar-nos la roba, passar per un espècie de control mèdic per veure si estàvem sans, donar-nos el vestit i assignar-nos el número i el rang a què pertanyia, n'hi havia molts: els de jueus, els de gent de color, els homosexuals, els lladres o assassins, i gent com jo que havia ajudat els jueus.

A continuació, ens dugueren a les nostres barraques i a partir d'aquí res per mi va tornar a se de la mateixa manera. Les barbaritats que vaig veure em varen tocar psicològicament, però per sobreviure allà vaig que haver de superar-ho.

La gana i el fred que passava no era res amb la tortura que sofria allà, vaig tenir molta sort cada vegada se'n duïen més gent del meu barracó a "les dutxes". Jo ja sabia que amb totes les peripècies que passava allà, que un dia ens diguessin que havíem d'anar a les dutxes no era normal. Després vaig veure que aquells mai no tornaven.

Havies d'intentar no caure malalt, perquè els que anaven al metge d'allà, tampoc tornaven.

A la gent com jo, per haver ajudat als jueus, ens torturaven de les maneres més horribles que s'haguessin vist mai, per exemple un dia em varen rebassar l'ungla d'un peu, sort que no es va infectar.

Fins que va arribar el dia, el dia de l'alliberació. Molts dels soldats partiren per l'arribada dels soviètics, que amenaçaven el camp de concentració de Buchenwald. Per l'arribada d'aquests, nosaltres ja havíem deixat el camp de concentració.

El primer que vaig fer va ser anar, encara amb el vestit d'esclau, amb el tren més proper cap a França, cap a Anemasse.

De l'arribada allà tenc pocs records. Sé que l'arribada no va ser molt emotiva, ja he dit que aquella experiència em va afectar i vaig decidir no xerrar molt del que havia viscut i anar-me'n a algun lloc on els records negres de la meua vivència quedessin lluny. Vàrem partir cap el Mediterrani, a unes illes on els problemes del nazisme i de la guerra mai no hi havien arribat (supòs que ja sabeu quines illes) i em vaig allotjar per sempre a un petit poble molt peculiar anomenat Algaida.